

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 stycznia 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił P. K. prawa do wcześniejszej emerytury na tej podstawie, że na dzień 1 stycznia 1999 r. nie udokumentował wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach nie uznał okresu zatrudnienia w P.Z.R.B.U.S. (...) od 11 sierpnia 1978 r. do 31 stycznia 1991 r., gdyż przedłożona dokumentacja w postaci angaży i zaświadczenia nie spełnia wymogów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 z późn. zm). /decyzja k. 102 akt emerytalnych/.

W dniu 19 lutego 2016 r. wnioskodawca złożył odwołanie od powyższej decyzji. Wniósł o zmianę decyzji ZUS i przyznanie prawa do emerytury w zakwestionowanym przez ZUS okresie, bo wykonywał pracę w warunkach szczególnych /odwołanie k. 2 /.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie przytaczając argumentację jak w uzasadnieniu skarżonej decyzji /odpowiedź na odwołanie k. 3/.

Decyzją z dnia 21 marca 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. ponownie odmówił P. K. prawa do wcześniejszej emerytury na tej podstawie, że na dzień 1 stycznia 1999 r. nie udokumentował wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych, pomimo iż okres uznany wzrósł do 7 lat 5 miesięcy i 3 dni zatrudnienia w warunkach szczególnych, uchylając jednocześnie poprzednią decyzję /decyzja k. 107 akt emerytalnych/.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca, urodzony (...), wniosek o emeryturę złożył po raz pierwszy w dniu 29 października 2015 r., nie był członkiem OFE /wniosek k. 1-3 akt emerytalnych/.

Ogólny staż ubezpieczeniowy wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999 r. wyniósł powyżej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych /okoliczność bezsporna/.

Organ rentowy uznał wnioskodawcy za udokumentowany okres zatrudnienia w warunkach szczególnych w wymiarze 6 lat, 4 miesięcy i 17 dni, co po wydaniu decyzji z dnia 21 marca 2016 r. wzrosło do 7 lat, 5 miesięcy i 3 dni, to jest okresy zatrudnienia w (...) SA od dnia 29 listopada 1973 r. do 31 lipca 1975 r., Przedsiębiorstwie (...) z o.o w okresie od dnia 19 marca 1976 r. do 31 lipca 1978 r., w (...) Sp. z o.o w okresie od dnia 14 grudnia 1995 r. do 31 października 1996 r. Organ rentowy za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach nie uznał okresu zatrudnienia w P.Z.R.B.U.S. (...) od 11 sierpnia 1978 r. do 31 stycznia 1991 r./decyzje k. 102,107/.

Od 11 sierpnia 1978 r. do 31 stycznia 1991 r. wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. w pełnym wymiarze czasu pracy. Zgodnie ze świadectwem pracy z dnia 31 stycznia 1991 r. w wymienionym okresie zatrudnienia wnioskodawca zajmował stanowisko maszynisty żurawia wieżowego, od dnia 20 września 1989 r. przebywał na budowie eksportowej/akta osobowe wnioskodawcy k.18 /.

Wnioskodawca posiada uprawnienia do obsługi ciężkich maszyn budowlanych i drogowych- żurawi wieżowych od 27 października 1980 r. / uprawnienia k.18/.

Wnioskodawca pracował na zmiany / zeznania świadka K. B. e-protokół z dnia 13 grudnia 2016 r. 00:16:43, zeznania wnioskodawcy 00:02:20 w zw. z 00:26:02/.

Wnioskodawca posiada zawód wyuczony i wykonywany operatora żurawia wieżowego / k.18 akta osobowe/.

Wnioskodawca przez okres zatrudnienia w firmie (...) wykonywał pracę operatora żurawia wieżowego, miał przydzielony dźwig, którym wykonywał prace montażowe i rozładunek samochodów przy budowie osiedli mieszkaniowych, nie był oddelegowywany do innych prac / zeznania świadka K. B. e-protokół z dnia 13 grudnia 2016 r. 00:16:43, zeznania wnioskodawcy 00:02:20 w zw. z 00:26:02/.

Zakład prowadził budowy w różnych miejscach, zatem wnioskodawca przenoślił się z miejsca na miejsce razem z dźwigiem, gdyż firma wynajmowała maszyny budowlane razem z obsługującymi je operatorami, których nazywano też maszynistami / zeznania świadka K. B. e-protokół z dnia 13 grudnia 2016 r. 00:16:43, zeznania wnioskodawcy 00:02:20, 00:09:35 w zw. z 00:26:02/.

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał na podstawie dokumentów zawartych w aktach organu rentowego i załączonych do akt sprawy, których wiarygodność nie była przez strony kwestionowana, oraz zeznania odwołującego się i zgłoszonego o przez niego świadka. Zeznania te sąd ocenił jako wiarygodne, albowiem korespondują ze sobą, a także z dokumentami zawartymi w aktach osobowych wnioskodawcy, z których wynika, że wnioskodawca przez cały czas pracował w tym charakterze i posiadał stosowne uprawnienia, zatem nie znaleziono podstaw do zakwestionowania wiarygodności i mocy dowodowej tymże zeznaniom oraz dokumentom .

Sąd Okręgowy zważył, co następuje

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U z 2013 r. poz. 1440 z późn. zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl art. 184 ust. 2, w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2013 r., emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Z przepisu art. 32 wynika, że możliwe jest wcześniejsze przejście na emeryturę przez pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zasady przechodzenia na wcześniejsze emerytury oraz wykazy stanowisk do tego uprawniających określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 z późn. zm).

Według treści § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

Stosownie zaś do treści § 2 ust. 1 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach w nim określonych są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest - w myśl § 2 ust. 2 - świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawione według określonego wzoru lub świadectwo pracy, w którym zakład pracy stwierdza charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Analiza treści wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. wskazuje, że do prac w warunkach szczególnych należą wymienione w dziale A Dziale V poz. 3 pkt. 5 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. Powyższe prace cytowane są także w powyżej cytowanym rozporządzeniu.

W rozpoznawanej sprawie wnioskodawca spełnił warunki do uzyskania emerytury w zakresie wymaganego wieku (ukończone 60 lat) i ogólnego stażu pracy (co najmniej 25 lat). Organ rentowy zaliczył wnioskodawcy także okres pracy w warunkach szczególnych w łącznym wymiarze 7 lat, 5 miesięcy i 3 dni, zatem brakowało mu do ustawowego minimum 7 lat 6 miesięcy i 27 dni. Spór dotyczył okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. od dnia 11 sierpnia 1978 r. do 31 stycznia 1991 r., za który to okres brak jest świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawionego przez zakład pracy według wzoru, o którym mowa w § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

Odnosząc się do powyższej spornej kwestii w pierwszej kolejności zwrócić należy uwagę, iż regulacja § 2, statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym nawet zeznaniami świadków /por. uchwała Sądu Najwyższego z 27 maja 1985 r. III UZP 5/85; uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984 r. III UZP 6/84; wyrok Sądu Najwyższego z 30 marca 2000 r. II UKN 446/99, opubl. OSNAPiUS 2001, nr 18, poz. 562/. Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na okoliczność rodzaju i charakteru wykonywanych przez wnioskodawcę czynności przeprowadził postępowanie dowodowe obejmujące analizę złożonej do akt sprawy dokumentacji pracowniczej wnioskodawcy jego zeznań oraz zeznań zgłoszonych świadków.

W ocenie Sądu Okręgowego zebrany w sprawie materiał dowodowy dawał dostateczne podstawy do uznania pracy świadczonej przez odwołującego się w tej firmie za pracę w warunkach szczególnych, gdyż wnioskodawca i przesłuchany w niniejszej sprawie świadek w sposób nie budzący wątpliwości wskazali na charakter zatrudnienia wnioskodawcy, zaś analiza jego akt osobowych konweniuje z powyższym.

Sąd uznał jako pracę w szczególnych warunkach od 27 października 1980 r., gdyż z tym dniem wnioskodawca uzyskał uprawnienia do obsługi ciężkich maszyn budowlanych i drogowych- żurawi wieżowych do dnia 19 września 1989 r., gdyż od następnego przebywał na budowie eksportowej czyli 8 lat 10 miesięcy i 24 dni, co razem z okresem uznanym przez ZUS przekracza ustawowe minimum. Wskazać także należy, iż organ rentowy nieprawidłowo uchylił zaskarżoną decyzję, zamiast ją zmienić w zakresie uznania stażu zatrudnienia wnioskodawcy w warunkach szczególnych.

Reasumując, z zebranego materiału dowodowego wynika jasno, iż wnioskodawca legitymuje się ponad 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych uprawniającym do wcześniejszej ze względu na wiek emerytury.

Na podstawie art. 100 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych prawo do emerytury powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do jej nabycia. Zgodnie zaś z art. 129 ust. 1 świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Mając na uwadze powyższe Sąd , na mocy art. 477¹⁴ § 2 kpc , zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury poczynając od daty spełnienia wszystkich warunków do uzyskania prawa, czyli od daty złożenia wniosku o emeryturę po raz pierwszy w dniu 29 października 2015 r., gdyż z tą datą spełnił wszystkie warunki do uzyskanie tego prawa.